

gik det da til, at de ældre af Musikerne først kom til Byen Kl. 12 og de yngre, da den var 1½ eller noget saadant. Ja, saaledes er det gaaet, mine Herrer, og i og for sig synes jeg ikke, at det er saa frygteligt, men paa den anden Side kan jeg ikke nægte, at de Folk, der havde de paagældende i Indkvartering, med Føje kunne være kedede af at have det Vrøvl om Natten. Jeg er derfor overbevist om, at ved næste Aars Kantonnementsøvelser vil man tage sig i Vare for, at der ad den Vej skal komme nogen Mislyd.

Jeg skal derefter omtale den Afskedigelse af en Krudtarbejder, som har fundet Sted i den forløbne Sommer paa Frederiksværk Krudtværk. Den Sag blev først fremdragen af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen). Han anførte den som et Eksempel paa, at Staten havde taget Parti under Lockouten, idet han som Grund til Afskedigelsen angav, at den afskedigede Arbejder havde betalt Penge til en Indsamling til de udelukkede Arbejdere. Senere omtalte det ærede Medlem for forrige Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Lyngsie) ogsaa Sagen. Han angav, at Krudtværksarbejderen paa et Møde om Lockouten havde som Medlem af Organisationen udtalt, at alle burde støtte Arbejderne i Kampen. Efter de Oplysninger, jeg har indhentet om Sagen, er Forholdet et noget andet. Den vedkommende Arbejder har paa et Socialistmøde i Frederiksværk ifølge et Referat, som jeg med den ærede Formands Tilladelse skal oplæse et Par Ord af, udtalt sig saaledes: Taleren sammenlignede Menneskene med Træer; de store tager Lys og Kraft fra de smaa. Skal det være saaledes? Nej, vi skulle ikke gaa i Skygge af Kapitalisterne; de suge Kraften fra de smaa. Kunne vi faa tilstrækkelig og nærende Føde? Kunne vi faa Kød hver Dag? Nej, især ikke under de nuværende Forhold. De store, som ingen Ting bestille, faa 7—8 Retter Mad, og de have Boliger med et halvt Hundrede Værelser, flotte Ekvipager o. s. v. Hvem er det, der opretholder Samfundet? o. s. v. Jeg tror ikke, at jeg behøver at læse mere for at godtgøre, at det altsaa ikke er Lockouten, eller hvad dermed staar i Forbindelse, der er Grunden til Afskedigelsen. Det er derimod en Tale, som, saa vidt jeg skønner, har til Formaal at fremstille Forholdet mellem de uheldigere stillede i Samfundet og de heldigere stillede og — jeg kan gerne sige — ophidse de uheldigere stillede mod de heldigere stillede. Jeg

kan saaledes paa ingen Maade indrømme, at her foreligger et Tilfælde, hvor Staten har taget Parti i Lockouten. Jeg ved nu meget vel, at den ærede Folketingsmand bemærkede, at dette Referat er taget af en Højreavis, men det betyder for mig intet. Den paagældende Arbejder har af Krudtværksbestyreren faaet Referatet oplæst i Vidners Overværelse og blev spurgt, om han vedkendte sig det. Han gjorde da enkelte Bemærkninger. Han sagde, at han ikke havde sagt: „de rige, der ingen Ting bestille“; men „de rige, der ikke bestille noget.“ Denne Forskel er jo imidlertid ikke af den Beskaffenhed, at det videre forandrer Sagen. Bemærkningen har mulig kun været en Spøg, han vilde drive.

Den ærede Folketingsmand kom derefter til at omtale forskellige tidligere Afskedigelser, der havde fundet Sted. De ligge, saa vidt jeg kan skønne, en halv Snes Aar tilbage, og jeg har ikke fundet Anledning eller Lejlighed til at se videre paa dem, men naar den ærede Folketingsmand til mig har rettet en bestemt Forespørgsel, om jeg ikke finder Anledning til at skride ind mod dette Uvæsen, som han kalder det, vil jeg dog ikke unnlade at fremsætte et Par Ord om min Anskuelse om disse Forhold. Jeg mener, at man i al Almindelighed kan sige, at ved en Statsfabrik, saavel som ved enhver anden Fabrik, paahviler der Bestyreren et Ansvar for, at Forholdene i det hele taget og specielt Arbejderforholdene udvikle sig paa en god og sund Maade. Hvis Staten — eller den private Ejer — mærker, at Arbejdsforholdene ikke udvikle sig paa en god Maade ved en Fabrik, da bør der skride ind og foretage Undersøgelse om Grunden dertil. Derimod synes det mig ikke, at der er Anledning for Staten, saaledes som for en privat Ejer, til at blande sig i en enkelt Afskedigelse, naar Arbejdsforholdene i øvrigt i det hele taget er gode. Jeg synes dette af den Grund, at selv om en Bestyrer kan foretage et eller andet Fejlgreb, er jeg overbevist om, at hvis Staten begynder at rage i de Forhold, vil der ske mange flere, af den simple Grund, at den ikke kan bedømme Forholdene saaledes som den samvittighedsfulde Mand, der daglig lever sammen med Arbejderne. Jeg indrømmer imidlertid, at der kan maaske ske Fejlgreb. Men det forbyr mig saa, at man vil gøre saa meget ud af dette ved en Statsfabrik fra en Side, hvorfra det siges, at Staten lønner sine Arbejdere paa en